

Пытанні віктарыны

Кніга – сапраўды геніяльнае адкрыццё чалавецтва. Яна належыць да тых вынаходніцтваў, якія не маюць сабе роўных. Уся гісторыя чалавецтва адлюстроўвалася ў кнізе. Многія матэрыялы: камень, дрэва, метал, гліну, папірус, скуру, бавоўну выкарыстоўваў чалавек для вырабу кніг, пакуль не спыніўся на паперы.

Мы прапануем Вам адказаць на пытанні віктарыны, прадэманстраваць свае веды, даведацца новых фактаў з гісторыі кнігадрукавання.

1. Вынаходніцтва друкарскага станка з’явілася найважнейшым дасягненнем, адным з найвялікшых адкрыццяў эпохі Адраджэння. Каму належыць гэтае вынаходніцтва?
  - Францыску Скарыне
  - Іагану Гутэнбергу
  - Альду Мануцыю
2. Выданне ў выглядзе блока замацаваных у карашку аркушаў друкаванага матэрыялу любога фармату ў вокладцы або пераплёце, аб’ём якога больш за 48 старонак –
  - брашура
  - **кніга**
  - том
3. Вядома, што Ф.Скарына ў 1517 годзе выдаў першую кнігу на тагачаснай беларускай мове. Гэта –
  - “Біблія”, г.Прага
  - “Псалтыр”, г.Кракаў
  - **“Псалтыр”, г.Прага**
4. Свае выданні Ф.Скарына ўпрыгожваў:
  - **ксілаграфіямі**

- медальёнамі
- выцінанкамі

5. У пражскіх выданнях Скарына двойчы выкарыстаў кінавар: у кнізе “Песня песням” і “Бібліі”. Кінавар – гэта...

- **мінеральная фарба чырвонага колеру**
- гравюра-мініяцюра
- ілюстрацыя

6. Да нашага часу дайшоў гравіраваны партрэт Ф.Скарыны. У якой кнізе і ў якім годзе ён быў адбіты?

- **1519 год, “Быццё”**
- 1517 год, “Псалтыр”
- 1522 год, “Малая падародная кніжыца”

7. Пасля Ф.Скарыны кірылічнае кнігадрукаванне развіваў Сымон Будны. Ён заснаваў на сучаснай тэрыторыі Беларусі першую кірылаўскую друкарню, і ўжо 10 чэрвеня 1562 года ў друкарні выйшла першая кніга на беларускай мове:

- **“Катэхізіс”, Нясвіж**
- “Біблія”, Лоск
- “Евангелле”, Полацк

8. Пры сваёй друкарні С.Будны пабудаваў паперню. Паперня – гэта...

- **майстэрня па вытворчасці паперы**
- бібліятэка-чытальня
- крама, дзе прадаваліся кнігі

9. Загалоўныя літары павялічанага памеру, так званыя ініцыялы, Францыск Скарына аздабляў малюнкамі пладоў, кветак, рыб, птушак, звяроў, людзей. Гэтую ж традыцыю пераняў і С.Будны. Які быў яго фірменны ініцыял?

- **дубовы лісцік на тонкай галінцы**
- выявы птушак
- беларускі народны арнамент

10. Васіль Цяпінскі праславіўся тым, што выдаў “Евангелле”, гэтае выданне вельмі рэдкае, да нашага часу дайшлі адзінкавыя экзэмпляры. Адметнасцю дадзенага “Евангелля” з’яўляецца наяўнасць 210 глосаў. Цяпінскі працягнуў скарынаўскую традыцыю. Глосы – гэта...

- песні, якія ўключаліся ў асноўны тэкст рукапіснай або старадрукаванай кнігі
- **тлумачэнне або пераклад незразумелага слова на палях ці паміж радкамі рукапіснай або старадрукаванай кнігі**
- спасылкі на раздзелы або часткі “Бібліі”

11. Друкарня Мамонічаў першая ў беларускім кнігадрукаванні пачала выпускаць кірылічныя кнігі прававога характару. У 1586 годзе Мамонічам было даручана надрукаваць першае афіцыйнае выданне – “Трыбунал”, крыху пазней выпусцілі яшчэ больш важнае выданне – ...

- **“Статут Вялікага Княства Літоўскага”, 1588 год**
- “Зборнік павучанняў”, 1585 год

- “Судзебнік”, 1588 год

12. Да другой паловы XVII ст. адносіцца дзейнасць Самуіла Гаўрылавіча Пятроўскага-Сітняновіча, які нарадзіўся ў 1629 г. у Полацку. Мяркуюць, што ён быў настаўнікам Пятра I, для якога выдаў “Букварь” у Верхняй друкарні ў Крамлі. Пра каго ідзе гаворка?

- Лаўрэнцій Зізаній
- **Сімяон Полацкі**
- Ілья Капіевіч

13. Кірылічныя шрыфты для выданняў І.Кіпіевіча былі створаны на аснове формы літар скарынаўскіх кніг. У 1707 годзе пад яго кіраўніцтвам быў адліты новы шрыфт, які адыграў важную ролю ў друкарскай справе і распаўсюджанні кніг. Ён атрымаў назву –...

- **грамадзянскі шрыфт**
- буквіца
- цыцэра

14. У 1775-1802 гг. у Гродне дзейнічала “Каралеўская друкарня”. За час дзейнасці ў ёй было выдадзена каля 100 кніг, сярод якіх была арыгінальная і перакладная літаратура. Значны даход прыносіў выраб так званай масавай прадукцыі – падручнікаў, польскіх і лацінскіх малітвеннікаў, аб’яў, рэкламных праспектаў. Такіх выданняў выйшла каля 240. Хто быў уладальнікам друкарні?

- **Антон Тызенгаўз**
- Жан Эмануэль Жылібер
- Міхаіл Агінскі

15. У другой палове XVIII ст. на Беларусі з’явіліся першыя перыядычныя выданні. Гродна стаў трэцім горадам Рэчы Паспалітай (пасля Варшавы і Вільні), дзе выходзіла сваё перыядычнае выданне –

- “Каляндар гаспадарчы”
- “Газета Гродзеньска”
- “Навіны Гародні”

Беларускае кнігадрукаванне прайшло доўгі і цяжкі шлях. Уплыў скарынаўскіх выданняў на развіццё беларускага і ўвогуле еўрапейскага друку быў надзвычай вялікі. Да 1596 года на Беларусі і за яе межамі для беларусаў было выдадзена каля 400 кніг, больш за чвэрць з іх надрукавана кірылічным шрыфтам. У Расіі на той час выйшла нямногім больш за 10 выданняў, на Украіне – каля 30.

Дзякуем за ўдзел!